

**SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 20/2012 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 § och temporär ändring av 21 § i barnbidragslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 september 2012 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 7 § och temporär ändring av 21 § i barnbidragslagen (RP 116/2012 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 25/2012 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Virpi Vuorinen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Eva Ojala, Folkpensionsanstalten.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ändring av de bestämmelser i barnbidragslagen som gäller barnbidragets belopp och barnbidragets indexbindning. I samband med rambeslutet om statsfinanserna 2013—2016 beslutades som en del av utgiftsbesparingarna i statsfinanserna att indexjusteringarna av barnbidragen inte verkställs åren 2013—2015. I propositionen föreslås det i enlighet med detta att bestämmelsen om indexbindning ändras temporärt så att nästa indexjustering görs först i början av 2016. Barnbidraget justeras då endast i proportion till ändringen i poängtalet för

folkpensionsindexet 2015 respektive 2016, eftersom de uteblivna justeringarna inte ska ersättas genom höjningar längre fram.

Barnbidragets belopp ska ändras så att de motsvarar de indexjusterade beloppen för 2012. Samtidigt bestäms att beloppen ska anses motsvara det poängtal enligt lagen om folkpensionsindex som fastställs för 2015.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2013 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Frysningen av indexhöjningen av barnbidrag görs av statsfinansiella skäl. Den försämrar inte ekonomin för barnfamiljer med de allra lägsta inkomsterna, eftersom utkomststödet kompenserar den uteblivna höjningen. Dessutom har man beslutat stärka låginkomsttagarnas köpkraft bl.a. genom att

höja de lägsta dagpenningarna och utkomststödet med ytterligare 0,7 procent utöver 2013 års indexhöjning (ShUB 16/2012 rd — RP 117/2012 rd).

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 7 november 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Sanni Grahn-Laasonen /saml
Arja Juvonen /saf
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml

Annika Saarikko /cent
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /saml
Anu Vehviläinen /cent
Erkki Virtanen /vänst
ers. Ari Jalonen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION 1***Motivering***

Regeringen utfäster sig i sitt program att minska skillnaderna i inkomster, välfärd och hälsotillstånd, men har levererat en proposition som får de rakt motsatta effekterna. Regeringen föreslår att indexhöjningen av barnbidrag ska frysas 2013—2015. För barnfamiljerna betyder det att de 2013 går miste om inkomsttransfereringar på ca 38 miljoner euro, året därpå ca 78 miljoner euro (ca 76 miljoner euro enligt 2013 års prisnivå) och 2015 ca 118 miljoner euro (112,2 miljoner euro enligt 2013 års prisnivå). Med beaktande av uppskattade förändringar i prisnivå och barnantal kommer barnfamiljerna sålunda att beröras ca 234 miljoner euro under de tre följande åren, och regeringen har inga som helst planer på att kompensera frysningen med höjningar längre fram.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd har fattigdomen bland barnfamiljer tredubblats mellan 1995 och 2007. Barnbidragen är eftersatta i förhållande till levnadskostnaderna och det har bidragit till den här utvecklingen. Eftersläpningen jämfört med utvecklingen i förvärvsinkomstnivån och levnadskostnaderna har med åren vuxit sig så stor som 20—25 procent, men trots det har regeringen funnit det för gott att frysa ner index-

höjningen av barnbidrag och därmed öka eftersläpningen ytterligare. Regeringen framhåller i propositionen att barnbidragen till följd av nedfrysningen reellt sett blir cirka 8 procent mindre 2015 än om indexjusteringarna hade gjorts.

Enligt Sannfinländarnas mening är detta ett kortsiktigt och samhällsekonomiskt farligt beslut. Det slår hårdast mot barnfamiljer med små inkomster när barnbidragens reella värde sjunker, och de ansvarsbärande beslutsfattarna bör vara medvetna om att fattigdom i barnaåren påverkar hälsobeteendet och välbefinnandet och ökar såväl hälsoskillnader som upplevelsen av socialt utanförskap. Sannfinländarna ber också att få påpeka att barnfamiljer lägger ner merparten av sina inkomster på konsumtion; barnbidragen hjälper alltså till att hålla ekonomins hjul i rullning. Även med tanke på samhällsekonomin lönar det sig att satsa på tidig barndom. Således går det inte att motivera en frysning av indexhöjningen av barnbidraget med sparbetning.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget.

Helsingfors den 7 november 2012

Arja Juvonen /saf
Laila Koskela /saf
Ari Jalonen /saf

RESERVATION 2***Motivering***

Regeringen Katainen framhöll hur viktigt det är med värdeval i politiken när den presenterade budgetpropositionen för 2013. De valen får extra tyngd när ekonomin gått i botten.

Centern accepterar inte besparingar som drabbar barnfamiljer. En sådan politik är kortsynt och prislappen på den blir klar först många årtionden senare.

Regeringen Katainen har beslutat att barnbidragen inte ska höjas på samma sätt som de övriga lägsta sociala förmånerna. Ur barnfamiljssperspektiv är propositionens motiv inte hållbara och ger ingen anledning att temporärt frysa ned indexhöjningen av barnbidrag. Eftersom det inte finns några planer på att senare kompensera för den frysning av barnbidragens reella värde som följer av att indexhöjningarna uteblir, kommer

barnbidragen att släpa efter de övriga lägsta sociala förmånerna för gott.

Regeringen lyfter fram höjningen av momsen, även på livsmedel och läkemedel, som argument för att tidigarelägga indexhöjningen av de lägsta sociala förmånerna. Barnfamiljerna lägger ner avsevärda summor på mat och mediciner. Inte minst därför är det befogat att också tidigarelägga indexhöjningen av de förmåner som påverkar barnfamiljernas ekonomi. Men på den punkten är regeringens proposition kontraproduktiv. Den försämrar barnfamiljernas köpkraft.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget.

Helsingfors den 7 november 2012

Juha Rehula /cent
Anu Vehviläinen /cent
Annika Saarikko /cent